

Kuntalaisaloite - Yläkouluikäisten pienluokan siirtäminen yläkoulun tiloihin

Kunnanhallitus 11.03.2024 § 67

Valmistelija

Yläkoulun ja lukion rehtori Heli Mikkonen, Kenttätie 1, 79700 Heinävesi, gsm 040 7603 855, email: heli.mikkonen@edu.heinavesi.fi; Otto Kotilaisen koulun ja Karvion rehtori Minna Isoniemi, Keskuksenkuja 2, 79700 Heinävesi, gsm 040 6604 467, email: minna.isoniemi@edu.heinavesi.fi

Heinäveden kunnalle on jätetty 14.2.2024 seuraava kuntalaisaloite Kuntalaisaloite.fi palveluun:

Haluamme, että yläkouluikäiset saisivat opiskella omanikäistensä kanssa, samoissa tiloissa yläkoulun puolella. Toivoisimme, että viimeistään syksyllä 2024 yläkoulun pienluokka aloittaisi syyslukukauden yläkoulun tiloissa.

Tämä lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta sekä sosiaalisia taitoja.

Koulun toimintakulttuurilla on merkittävä rooli lasten ja nuorten mielenterveyden edistäjänä. Toimintakulttuuri itsessään saattaa kuulostaa laajalta ja jopa hallitsemattomalta asialta. Mielen hyvinvoinnin kannalta kyse on kuitenkin hyvin arkisista ja pienistäkin asioista – joilla on kuitenkin suuri merkitys.

Mielenterveyttä edistävä toimintakulttuuri:

- luo yhteenkuuluvuuden tunnetta ja myönteisiä tunteita,
- vahvistaa oppilaiden arjen taitoja,
- opiskelumotivaatiota,
- oppimista ja kouluun kiinnittymistä,
- vähentää kiusaamista,
- häirintää ja muuta epäasiallista käytöstä sekä yksinäisyyttä sekä lisää oppilaiden ja koko kouluyhteisön resilienssiä ja yhdenvertaisuutta.

Samoissa tiloissa nuorten sosiaalinen, kaverillinen vuorovaikutus sekä sosiaalinen kanssakäynti on oman hyvinvoinnin kannalta erittäin tärkeää."

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen valtuuston puheenjohtajan kannanotto asiaan: Jos teillä on yläkoulun pienluokka alakoulun tiloissa, niin onhan se näitä yläkoululaisia kohtaan väärin ja sen voi tulkita jopa olevan pienluokassa olevien aliarvioimista. Kyllä heidän kuuluu saada olla samanikäisten yhteisössä. Eikö kuitenkin ole myös sellaisia asioita, joita voidaan tehdä yhdessä, jolloin opitaan todellakin niitä yhdessä elämisen taitoja ja erilaisuuden arvostamista (kaikkien etu)

.....

Heinäveden uusi yläkoulurakennus otettiin käyttöön tammikuussa 2022 ja sen suunnittelun yksi lähtökohta oli läheisyys alakoulun kanssa siten, että tilat ovat yhteisessä käytössä. Yläkoulun pienluokan lisäksi alakoulun tiloissa toimii yläkoulun musiikin opetus. Kaikki muut taito- ja taideaineiden opetustilat ovat yläkoulun tiloissa. Niitä käyttävät niin alakoulun oppilaat kuin myös kaikki yläkoulun oppilaat mukaan lukien pienluokan oppilaat. Alakoulun tiloissa on kaikkien ruokailutilat. Uusi yläkoulu rakennettiin silmällä pitäen pieneneviä oppilasmääriä ja tällä hetkellä tilat ovat tehokäytössä suhteessa oppilasmäärään. Vapaata luokkatilaa pelkästään

yläkoulun käyttöön yhdelle ryhmälle ei ole, vaan pienenevien oppilasmäärien vuoksi myös alakoulurakennuksessa olevia vapaita tiloja hyödynnetään. Tilojen yhteiskäyttöä ja tarkoituksenmukaisuutta tarkastellaan joka vuosi sen mukaan, miten tiloja vapautuu. Monenikäisiin, monikulttuurisiin ja monenlaisien oppijoiden joukkoon on totuttu sekä alakoulussa että yläkoulussa. Tulevaisuudessa tähän suuntaan kuljetaan yhä enemmän. Tällä hetkellä ns. yläkoulun pienluokassa on vain 7. – 9.-luokkalaisia, mutta joinakin vuosina ryhmässä on ollut myös 6.-luokkalaisia. Ikäluokkien pienemisen johdosta alakoulun ja yläkoulun pienryhmien luokkajakoon tulee varmasti joustoa, eikä voida puhua pelkästään yläkoulun pienluokasta.

Pienluokka ei ole suljettu, homogeeninen ryhmä, vaan siinä on monenlaisia oppijoita. Osa oppilaista käy valtaosan opetuksesta yleisopetuksen ryhmien mukana, osa tarvitsee enemmän tukea pienluokassa. Kaikki oppilaat pienluokasta käyvät kuitenkin yleisopetuksen ryhmien mukana taito- ja taideaineissa ja ovat siten mukana ryhmissä muiden yläkoululaisten kanssa. Myös yhteinen välituntien vietto tapahtuu yläkoulun tiloissa yhdessä yläkoululaisten kanssa.

Vaikka pienluokka sijaitsee fyysisesti alakoulun tiloissa, ei sen toiminta ja opetus käytännössä ole suljettu tuohon tilaan. Myös erilaisten oppijoiden kasvu ja koulutaival tapahtuu siis sekä pienluokassa oman ryhmän kesken että myös hyvin paljon yleisopetuksen oppijoiden kanssa. Kiusaamista ja syrjintää voidaan estää koulun toimintakulttuurilla, johon kuuluu tilaratkaisujen lisäksi yhteiset toimintatavat. Yhteisten välituntien, yhteisten valinnaisaineiden ja yhteisen toiminnan avulla pienluokan oppilaat otetaan mukaan koko koulun toimintaan. Yläkoulun pienluokan oppilaat ovat siis aktiivisesti mukana yläkoulun yleisopetuksen oppilaiden keskuudessa tilaratkaisusta huolimatta, ja heidät otetaan yhdenvertaisesti huomioon.

Tiivistetysti voisi todeta, että nykyinen erityispedagogiikka ei ole sidottu tilaan eikä oppilaita eristetä tietyn tilan sisään. Fyysisestä luokkatilasta kuljetaan oppijan tuki huomioon ottaen yleisopetuksen ryhmiin. Tähän meidän yläkoululaiset ovat tottuneet jo vuosien ajan eikä se herätä heidän keskuudessaan syrjintää tai kiusaamista sen enempää kuin yleisopetuksen oppilaitakaan kohtaan. Jossakin vaiheessa tulevina vuosina tilaratkaisua varmasti tarkastellaan uudestaan, mutta tällä hetkellä yläkoulun tilakapasiteetti ei siihen anna myöten.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus

- 1) merkitsee tiedoksi vastauksen kuntalaisaloite - Yläkoululaisten pienluokan siirtäminen yläkoulun tiloihin
- 2) antaa yllä olevan vastauksen kunnanvaltuustolle tiedoksi,
- 3) esittää valtuustolle, että aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus.

Päätösehdotus

Kunnanhallitus

- 1) antaa yllä olevan vastauksen aloitteeseen kunnanvaltuustolle tiedoksi,
- 2) esittää valtuustolle, että aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Hyväksyttiin kunnanhallituksen esitys.